

Undervisningsplan for 4. – 6. klasse

Fra 4.- 6. kl. arbejder børnene med at kunne skrive, læse og stave med større sikkerhed samt kunne benytte sig af et mere nuanceret sprogbrug.

Børnene bliver i højere grad inddraget i undervisningen og trænes i at tage et større ansvar i forhold til den daglige undervisning. Gennem aktiv lytning og konstruktiv kritik af hinandens arbejde skal børnene være med til at udfylde de, af læreren, opstillede rammer og betingelser.

De trænes i strukturering af større skriftlige opgaver, hvor der nu også er større fokus på stavning, tegnsætning og indhold.

Der diskuteres og tales meget med børnene om relevante og aktuelle emner og begivenheder, hvor der udveksles forskellige holdninger og synspunkter.

Læsning

Børnenes læsefærdigheder skal vedligeholdes og skærpes løbende gennem alle skoleår. Vi vil læse fællesromaner, hvor vi vil benytte forskellige læseforståelsesstrategier. Ligeledes vil vi arbejde med at fastholde deres læselyst samt udvikle deres læsehastighed, præcision og læsemåde til formål, genre og sværhedsgrad.

Mandag til torsdag er der læsetid i 15 min., hvor børnene skal medbringe en frilæsningsbog. Lærerne hjælper med at finde en passende bog til børnene, så læseoplevelsen ikke bliver for udfordrende og der er størst mulighed for en god læseoplevelse.

Vi strukturer læsearbejdet ved at benytte før-mens-efter strategier. Før vi går i gang med læsning, skal børnene aktiveres deres baggrundsviden. Dette kan blandt andet være med spørgsmål og samtale om tekstens layout og illustrationer. Blandt andet kan mindmap eller "VØL"-metoden bruges som opstart på et læseforløb, så børnenes bevidsthed om emnet eller indholdet skærpes.

(VØL-metoden: **V**: Det **ved** jeg i forvejen, **Ø**: Det **ønsker** jeg at vide, **L**: Det har jeg **lært**)

Under læsning arbejdes med forskellige strategier, så eventuelle svære ord og tomme pladser bliver konkretiseret for børnene. Spørgsmålene til teksten benyttes som støtte til at forstå indholdet og arbejdet med at udbygge deres ordkendskab. Både i forhold til selve betydningen, men ligeledes for at skabe bevidsthed om under og over kategorier. Børnene øves i at stoppe op ved manglende forståelse og tænke over, hvilke muligheder de har for at få hjælp til at opnå forståelsen, blandt andet ved, at de skal opsummere det læste. Forståelsen for teksten bliver konkretiseret ved, at de kan forstå tekstens budskaber, stille spørgsmål til tekstens indhold eller viderefølge ved hjælp af blandt andet dramatiseringer og kreative produkter.

Der arbejdes både med fælles og selvstændig læsning. Den fælles læsning tager udgangspunkt i enten genre, forfatter eller emne. Litteraturen læses enten fælles i klassen eller som lektie hjemme med efterfølgende arbejde/gennemgang i klassen.

Arbejdet kan deles i to, hvor man på den ene side forholder sig analytisk til teksten, hvor der især fokuseres på tekstens genre, struktur, ordbrug, synsvinkel og personkarakteristik. Børnene skal kunne bruge det læste til at forstå deres egen og andres verden, både på det personlige følelsesmæssige plan, men også andres helt konkrete levevilkår. En anden indgangsvinkel er, hvor den litterære tekst danner afsæt for et kreativt arbejde. En personlig bearbejdning af en litterær tekst kan føre til malerier, videredigtning, egne litterære produktioner og drama.

Fremstilling

På mellemtrinet arbejder børnene med de mere formelle sider af fremstillingsprocessen, blandt andet ved hjælp af en arbejdsbog. Her vil der typisk være fokus på at forankre grammatiske discipliner, såsom ordklasser og tegnsætning. Disse færdigheder vil også blive trænet i diktatforøvelser, hvor selve diktaterne dog mere retter sig mod korrekt stavning af lydrette og hyppige ord.

Herudover vil børnenes skrivning udvikles, så de i slutningen af 4. klasse har bevidsthed om og kan skrive med tydelig begyndelse, midte og slutning i en historie. Spændingskurven betydning inddrages, og der arbejdes med passende ordvalg. Børnene skal kunne skrive i et sprog, der giver mening for produktet. Derved får de en bevidsthed om fiktive og ikke-genrer. De skal kunne håndtere enkle genrers layout, både på computer og ved håndskrevne tekster. Der arbejdes videre med at børnene kan udtrykke sig kreativt og eksperimenterende bl.a. ved plancher, videre fortolkning eller små dramaøvelser. De skal også bruge illustrerende billeder i egne tekster eller omvendt. Der arbejdes med billedforståelse. Dette gennem analyse af billedets komposition, virkemidler, afsender/modtagerforhold samt naturligvis fortolkning.

På mellemtrinet skriver vi boganmeldelser ud fra flere overvejelser. Børnene skal kunne skrive referat/resume af en tekst og understrege væsentlige punkter. Desuden får børnene på selvstændig vis analyseret et værk, og de får mulighed for at udtrykke deres egen personlige mening om det læste. Børnene lærer at give respons på andres tekster og vi arbejder med, hvad seriøs og velbegrunderet kritik er.

Fortolkning

Dette kompetenceområde vil være særligt i fokus under vores fælles romanlæsninger. Men også under "Mantle of The Expert" vil mange af danskfagets kompetenceområder være i fokus. Eleverne skal kunne udtrykke kendskab til samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation. Ligeledes kunne samtale om tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse, kendskab til faglige begreber og begyndende analytisk forståelse. De skal få kendskab til forskellige genrers og enkelte forfatteres særpræg og kunne forholde sig til holdninger og værdier i litterære tekster og andre udtryksformer.

Perspektivering. sætte tema ind i et tidsperspektiv og sætte det i forhold til forfatterens særpræg. Vurdering. sammenholde egen tolkning med andres.

Kommunikation

Målene for dette kompetenceområde vil særligt være i fokus, når vi har teaterperiode, ”Mantle af The Expert” og forbereder os til fremlæggelser og skolemøder, men selvfølgelig også løbende i fælles samtaler, samarbejde og diskussioner i klassen.

Alle børn skal prøve at fungere som ordstyrer i klassen. Ligeledes skal de prøve at fremlægge på vores skolemøde ud fra egne noter.

Børnene skal lære at bruge talesproget i samtale, samarbejde, diskussion, fremlæggelse og fremførelse. Klassernes arbejdsform karakteriseres ved en vekselvirkning mellem gruppearbejde og fælles arbejde i klassen, hvilket tilgodeser udvikling af børnenes kompetence indenfor formidling. Et gruppearbejde kan enten tage udgangspunkt i arbejdsspørgsmål lavet af læreren, Cooperative Learning-strategier eller tage afsæt i børnenes egne problemformuleringer. Under arbejdet lægges der vægt på samarbejde og diskussion, hvilket munder ud i fremlæggelse enten for resten af klassen eller andre af skolens klasser.

Børnene skal udtrykke sig mundtligt i genrer som referat og fortælling. For at opnå en dybde i børnenes arbejde og forståelse for litteraturen, virkemidler og genretræk, som fx tomme pladser og læse mellem linjerne, lægges der vægt på en mundtlighed, der tager afsæt i såvel egne som andres produktioner. Børnene skal kunne bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel. Vi arbejder bl.a. med at børnene skal kunne bruge deres krop og stemme på forskellige måder i overensstemmelse med genrens karakteristika.

Børnene skal kunne give udtryk for følelser, fantasi og viden. Klassen skal opleves som et trykt forum hvori man uden bekymring kan give udtryk for egne holdninger og overvejelser. Den mundtlige respons, man modtager fra sine klassekammerater, er central og af stor værdi for den personlige udvikling. Dette styrker vi ved at tale om konstruktiv feedback og hjælpe børnene med at give dem et sprog for dette.

Børnene skal lære at lytte aktivt og spørge ind til sagens kerne.

Der arbejdes med den autentiske modtager. Dette kan eksempelvis være et avisprojekt hvor man på demokratisk vis, i redaktionen, sammen skal definere en modtager (målgruppe). Der kan også arbejdes med produktioner af tegneserier, eventyrer og små historier. Disse kan produceres til andre klasser på skolen – evt. som en del af et tværfagligt forløb med billedkunst. Endvidere ville det være oplagt, at benytte sig af muligheden for at skrive sammen med en venskabsklasse fra en anden del af landet. Det kan endvidere være en tension i Mantle, hvor børnene skal kommunikere med en højtstående person, f.eks. en bankdirektør, hvor de skal finde et passende sprog til den korrespondence. Efterfølgende skal børnene skifte sprogligt udtryk og sende en sms til deres bedste ven, der forklarer, hvad der er sket.

Et større fokus på kildekritik kommer i forbindelse med arbejdet på internettet, hvor børnene bl.a. selv skal indsamle informationer. Især i Mantle kan en tension være, at vi får informationer fra en kilde. Her kan der stilles spørgsmål ved om denne kilde kan være sand, og

børnene skal dermed bruge deres kritiske sans.

Som et arbejdsværktøj bliver eleverne introduceret til forskellige programmer, som kan hjælpe dem med at strukturere og fremstille produkter. Vi bruger bla. Skoletube, Padlet og Bookcreator. Børnene lærer også at navigere på Google Classroom, hvor opgaver skal hentes, besvares og afleveres. Børnene kan også bruge det som et samarbejdsrum.

Der arbejdes intensivt med norsk og svensk i en kortere periode. Det kan bl.a. være med udgangspunkt i Astrid Lindgrens eller Thorbjørn Einers historier og liv. En aktivitet vi bla. laver er at finde ligheder og forskelle mellem dansk, svensk og norsk skriftsprog, og lytte til og forstå svensk og norsk. Børnene får også gennem forløbet kendskab til udtalen af visse bogstavers lyde på svensk og norsk med henblik på at kunne læse lette skandinaviske tekster op.

Kompetenceområde: Læsning

Emne/Indhold	Læringsmål
Romanlæsning (Fælles læsning i klassen)	Jeg lærer at undersøge (analysere) et romanuddrag eller en hel roman
Litteraturanalyse og fortolkning	Jeg udbygger mit ordkendskab
Læsebånd: 15 min, 4 dage (Individuel læsning)	Jeg har fokus på min læselyst
FrontRead (app til træning af læseforståelse og hastighed)	Jeg træner at læse tekster tilpasset mit læseniveau
Snakke om og anvende læseforståelsesstrategier ("VØL" og mind-map)	Jeg træner min læsehastighed
Kreativ dialog med litterære tekster (f.eks. drama, billedkunst eller meddigting)	Jeg lærer konkrete metoder til, hvordan jeg kan forbedre min læsning ved at bruge strategier før, under og efter læsningen
	Gennem et kreativt udtryk viser jeg andre om teksters budskaber/tema

Kompetenceområde: Fremstilling

Emne/Indhold	Læringsmål
Træning af håndskrift og gode skrivevaner	Jeg træner fortsat min håndskrift og de gode skrivevaner
Skrive historier og arbejde med begrebet spændingskurve	Jeg lærer at skrive historier, der udvikler sig over tid. Med tydelig start, midte og slutning
Bruge tekstbehandling (chromebook/ipad)	Jeg bliver mere fortrolig med at skrive i et tekstbehandlingsprogram
Øve og skrive diktater	
Arbejde med ordklasser og tegnsætning	Jeg lærer lydfølgeregler og øver mig på at stave hyppige ord
Udarbejde dramatekster	Jeg lærer om ordklasser og tegnsætning
Udarbejde plancher	Jeg lærer at udarbejde kreative produkter, der forholder sig til de præsenterede tekster

Kompetenceområde: Fortolkning

Emne/Indhold	Læringsmål
Samtale ud fra tekster og romaner	Jeg øver mig på at sætte tekstens tema i relation til mit eget og andres liv
Højtlesning/Lydbøger	
Teater 4.-5.kl.: 4 uger 6.kl.: 5 uger	Jeg lærer, hvordan replikker f.eks. et teaterstykke kan beskrive en person/karakter Jeg lærer, hvordan man kan udtrykke et tema og et miljø i teater Jeg lærer at forstå og sætte mig i relation til andres liv og måder at handle på

Kompetenceområde: Kommunikation

Emne/Indhold	Læringsmål
Fælles samtale i klassen knyttet til et emne/tema	Jeg bliver fortrolig med at bruge talesproget i samtale og samarbejde
Samtale og diskussion i gruppearbejde	Jeg øver mig fortsat på at veksle mellem at lytte og sige noget selv
Klassemøder – fokus på meningsudveksle	Jeg bliver fortrolig med at improvisere med kropssprog og stemme
Samtale ud fra læste tekster	Jeg øver mig på at stille mig frem for andre og kan deltage i rollespil og teater
Referat af tekst	Jeg lærer at bruge sproget til at give et referat af en læst tekst
Dramaøvelser og improvisation	Jeg øver mig i være ordstyrer af skolemøderne
Teaterforløb	Jeg lærer at fremlægge ud fra noter på skolemøderne
”Mantle of The Expert”	
Skolemøder	